

DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS ATASKAITA

1. ***Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:*** ES MTI programos „Horizontas 2020“ komiteto „Saugi, švari ir efektyviai naudojama energija“ posėdis, (Brukselis, Rue Froissart 36), 2016 m. gruodžio 8 d. Dalyvis – Rolandas Urbonas.

2. ***Svarstyti klausimai:***

1. Posėdžio darbotvarkės projekto tvirtinimas
2. 2016 m. spalio 6 d. posėdžio protokolo tvirtinimas.
3. „Energijos žiemos paketo“ (Energy winter package) pristatymas
4. Energetikos darbo programa 2018 – 2020 m.: programos metmenys
5. H2020-LCE-2016-RES-IA kvietimo vertinimo rezultatai
6. Europos Komisijos ekspertų duomenų bazė
7. Kiti klausimai

3. ***Posėdžio eigos apibendrinimas*** (vengiant interpretacijų dokumentų pavadinimai, esminiai terminai neverčiami):

1. **Posėdžio darbotvarkės patvirtinimas.** Pritarta darbotvarkei be pakeitimų.

12-ojo komiteto „Saugi, švari ir efektyviai naudojama energija“ posėdžio pradžioje trumpai informuota apie bendrą ES politinę, teisinę, tyrimų ir inovacijų aplinką. Akcentuota Energetikos Sąjungos vystymo tęstinumas, visų pirma Europos Parlamente ir Taryboje svarstyti Komisijos 2015 ir 2016 pateiktų teisės aktų pasiūlymus, kurie struktūrizuotai pateikti „Energijos žiemos pakete“ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>.

Trumpai pristatyta SET-plano – Centrinės Europos energijos konferencija, vykusį 2016 m. lapkričio 30 – gruodžio 2d. Bratislavoje.

Informuota apie numatomus 2017 m. darbo programos pakeitimus, kurie bus išsiųsti šalių narių atstovams 2017 m. sausio mėnesį.

Informuota, kad šalių narių atstovams buvo išsiųsti šeši blokai projektų, siekiant išreikšti nuomonę dėl jų finansavimo.

2. **2016 m. spalio 6 d. posėdžio protokolo tvirtinimas.** Pritarta be pakeitimų

3. **„Energijos žiemos paketo“ (Energy winter package) pristatymas**

Atkreiptinas dėmesys, kad kalbama apie maždaug 1 tūkst. psl. apimties dokumentų rinkinį (žr. nuorodą). Šie pasiūlymai turi tris pagrindinius tikslus:

- energijos vartojimo efektyvumas – priešakinėse pozicijose,
- siekiama pasaulinės lyderystės atsinaujinančių energijos išteklių srityje,
- sąžiningas elgesys su vartotojais.

Paketas taip pat apima veiksmus, kuriais siekiama paspartinti švarios energijos inovacijas ir Europos pastatų renovaciją. Ji numato priemones, skatinančias viešąsias ir privačias investicijas, skatinti ES pramonės konkurencingumą ir sušvelninti poveikį visuomenei pereinant į švarią energiją. Taip pat ieškoma būdų, kuriais ES gali parodyti tolesnę lyderiavimą švarios energijos technologijose ir paslaugose, siekiant padėti ES nepriklausančioms šalims pasiekti savo politinius tikslus.

Šiek tiek siauresniame kontekste įvardintos šios svarbios kryptys:

- anglies dioksido išmetimo mažinimas ES pastatuose iki 2050;
- parengti prieinamus ir integruotus energijos saugojimo sprendimus;
- elektromobilumas ir labiau integruotos miesto transporto sistemos.

Artimiausias žingsnis šia kryptimi – paketo svarstymas Europos Parlamente sausio mėnesį. Kovo mėnesį prasidės dokumentų korekcijos.

4. Energetikos darbo programa 2018 – 2020 m.: programos metmenys

Politinio kontekstu išlieka Paryžiaus susitarimas, SET-Planas ir dabar dar „Energijos žiemos paketas“.

Daugiau dėmesio bus skirta:

- 1) Kurti mažaanglę, atsparią klimato kaitos poveikiui ateitį;
- 2) Skaitmeninti ir pertvarkyti Europos pramonę bei paslaugas;
- 3) Apjungti ekonominę ir aplinkosauginę naudą – žiedinė ekonomika;
- 4) Didėjanti Energijos Sąjungos veiksmingumą.

Tematinės sritys: Atsinaujinantys energijos ištekliai; Energetikos sistemos (įskaitant išmaniuosius miestus ir bendruomenes); Energinis efektyvumas; Iškastinį kuro anglies dioksido išmetimų mažinimas.

5. H2020-LCE-2016-RES-IA kvietimo vertinimo rezultatai

Pateikta informacija apie 2016 m. paraiškų vertinimą fotoelektros, vėjo energijos, vandenyno energijos, biodegalų, aviacijos biokuro ir bendradarbiavo su Brazilija biodegalų srityje. Kvietimo biudžetas 85 mln. EUR. Gautos 24 paraiškos, 8-ios atrinktos finansuoti. Tenka atkreipti dėmesį, kad tarp projektų paraiškų partnerių tik keletas buvo iš naujųjų ES šalių bei nei vieno tarp laimėjusių finansavimą projektų. Detalesnė informacija prieinama per CIRCAB.

Taip pat pateikta statistinė informacija apie kvietimą H2020-LCE-2016-RES-RIA-TwoStage (Stage 1).

LCE-06-2017 New knowledge and technologies:

Kvietimo biudžetas – 20 mln. Eurų

Pateiktų paraiškų skaičius – 77

Prašoma finansavimo suma – 300,29 mln. Eurų

LCE-07-2017 Developing the next generation technologies of renewable electricity and heating/cooling:

Kvietimo biudžetas – 64,5 mln. Eurų

Pateiktų paraiškų skaičius – 105

Prašoma finansavimo suma – 445 mln. Eurų

LCE-31-2016-2017 Social Sciences and Humanities Support for the Energy Union

Kvietimo biudžetas – 10 mln. Eurų

Pateiktų paraiškų skaičius – 18

Prašoma finansavimo suma – 65,27mln. Eurų

Visų šių kvietimų biudžetas 94,5 mln. Eurų; pateikta 200 paraiškų už 810,55 mln. eurų

6. Vertinimo ekspertų Komisijos duomenų bazė ir vertinimai

Iš viso Europos Komisijos duomenų bazėje yra 12017 energetikos tematikos ekspertų, pusė jų iš universitetų ir mokslo tyrimų centrų. Tematinis pasiskirstymas netolygus, trūksta moterų. 2014-2016 m. laikotarpyje paraiškų vertinimui pakviesti 42 ekspertai iš Lietuvos. Apskritai reikia kviesti daugiau ekspertų registruotis. Artimiausiu metu turėtų būti parengtas informacinis bukletas apie darbo sąlygas (užimtumas, finansavimas ir kt.). Planuojantiems įsijungti į šią veiklą naudinga būtų susipažinti su ekspertavimo tematikos struktūra:

7. Kiti klausimai

Kitų klausimų svarstyta nebuvo.

4. **Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:**

Kitas komiteto posėdis numatytas 2017 m. kovo 2 d. (darbo programos 1-projektas bus išplatintas sausio pabaigoje). Antrasis posėdis – 2017 m. balandžio 27 d. (darbo programos 2-projektas bus išplatintas kovo pabaigoje). Trečiasis posėdis – 2017 m. birželio 13 d. (darbo programos 3-projektas bus išplatintas gegužės viduryje).

5. **Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:**

Pramygtinai raginti registruotis ekspertais Europos Komisijos duomenų bazėje (ypač verslo atstovus). Gal būtų prasminga surengti seminarą pasikviečiant dabar ekspertuojančius Lietuvos ekspertus, kad jie pasidalintų savo patirtimi, laimėjimais, iššūkiais ir bėdomis. Galbūt tai paskatintų didesnę Lietuvos atstovų aktyvumą.

Paraiškų teikėjus reikia informuoti, kad svarbus (į tai atsižvelgiama vertinant projektus) socialinių ir humanitarinių (SSH) mokslų tyrėjų įtraukimas į paraiškas.

6. **Priedama informacija** (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

Papildomi dokumentai pateikti elektronine forma el. paštu.

7. **Tiesioginis ataskaitos rengėjas** (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):

Rolandas Urbonas, Lietuvos energetikos institutas, direktoriaus pavaduotojas, tel. Nr. 8 37 401832; Rolindas.Urbonas@lei.lt